

LASKU MAAILMANLOPUN SIIRTÄMISESTÄ

Ihmiset uskovat tasan sitä, mitä haluavat uskoa.

Maalarimestari A.B.Björklund teki vuonna 1835 Ullerudin seurakunnalle suorittamistaan kirkon alttaritaulun korjauksista laskun, joka sisälsi mm. seuraavat kohdat: ”Korjattu Kymmenet käskyt; parannettu ryövärit ristillä; puhdistettu Pontius Pilatus ja sivelty hänet edestä ja takaa; Taivasta laajennettu kyynärän verran ja tehty siihen 15 uutta tähteä; kohennettu Helvetin tulta ja laitettu Paholaisen kasvot vähän kauhiammiksi; paklattu umpeen Neitsyt Maarian halkeamat ja tehty hänelle uusi lapsi; kohennettu katukuvaa Maria Magdaleenasta, paranneltu sieltä täältä, oli kovin kulunut ja turmeltunut; laitettu uudet kengät Eliaan hevoiselle ja viitoitettu selkeä tie taivaaseen; siirretty maailmanloppu jonkin verran tuonnemmaksi; uusittu maailman synnit”. Yhteensä maalarimestari kuittasi värmlantilaiselta seurakunnalta massiivisesta urakastaan 29,47 kruunua.

Mistä moinen maalarimestari nykypäivänä? Otetaan nyt vaikka nämä ääri-islamistit, jotka ovat huutaneet jo miljoona taalaa juuttien piirtäjämestareiden päistä - ja samalla todistaneet näiden teosten sisällön osuvaksi.

Humen giljotiiniin kaikki tyynni, sanos.

Tuo teoreettinen dekaputaatiovekotin ajoi minut ontologiseen kriisiin tavatessani ensimmäisiä filosofian kursseja Tampereen überopistossa. Skotlantilainen kirjastonhoitaja David Hume kun vastaansanomattomasti perusteli, että syyllä ja seurauksella ei ole välttämättä mitään suhdetta. Olin pitänyt ihan selvänä, että jos lyön kepillä bilispalloa, pallo lähtee liikkeelle, törmää ehkä toiseen, joka silloin tällöin taas tippuu taskuun, jos en ole liian humalassa. Mutta ehei, tuo käsitys perustuu vain aikaisempiin kokemuksiini. Ikinä ei voi olla varma, koska universumin lait voivat koska tahansa muuttua. Tai kaikki tähän asti on saattanut olla vain ilkeän kiusanhengen päähäni istuttamaa unta - meininki vähän kuin Matrixissa.

Totta. Mutta silti meikäläistä pidettäisiin ihan idioottina (monet toki pitää muutenkin), jos alkaisin kyseenalaistamaan asioita filosofisesti muotopätevin perustein.

Humekin myönsi, että luonto on tuominnut meidät uskomaan ulkomaailman olemassaoloon.

Mutta giljotiininsa terävän perusperiaatteen mukaan moraalisia arvoja ei kuitenkaan voida johtaa tosiasioista. Siitä kuinka maailma toimii, ei voi päätellä, kuinka sen pitäisi toimia. Tai ainakin seurauksena on naturalistinen virhepäätelmä.

Mielestäni syyllistymme kuitenkin useammin sen käänteismuotoon, moralistiseen virhepäätelmään. Se tehdään, kun haluttu asiantila muuttuu ihmisen mielessä tosiasialliseksi asiantilaksi.

Prentinvaalikiimassa sain moneen otteeseen tekstarin Tarja Halosen

neuvostoliittoumispuheista vappuna 1976. Viestin totuudenmukaisuus kiistettiin lopulta jopa sen levittäjän toimesta, mutta silti jotkut eivät suostuneet muuttamaan kantaansa.

He halusivat niin kovasti, että se olisi totta.

Ja mistä minäkään tiedän, o(li)vatko he väärässä. En ollut 1976 Hakaniemessä, vaan kaiketi fajiani lisäkiveksissä. En takuuvarmasti tiedä mitään muutakaan (paitsi että filosofeilla taitaa olla ihan liian vähän tekemistä).

Edes tuon maalarimestarijutun aitoudesta - se on peräisin vuoden -98 Pakanasanomista. Voi vain arvioida, mikä on uskottavinta mahdollisista vaihtoehdoista. Juttu on hauska ja tahdon uskoa, etteivät tieteelliseen maailmankuvaan nojaavat vapaa-ajattelijat lankea vääristelyyn.

Muuten olen sitä mieltä, että Karthago on tuhottava, vaikka kaikenlainen kiihkoilu onkin erittäin syvältä.

Iisakki Kiemunki

22.2.2006 / Hämeenlinnan Kaupunkiutiset

